

FODRÁSZ UJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE.

A BUDAPESTI BORBÉLY-, FODRÁSZ ÉS PARÓKAKÉSZÍTŐ-IPARTESTÜLET TULAJDONA ÉS HIVATALOS LAPJA.
AZ ORSZÁGOS BORBÉLY- ÉS FODRÁSZ ÁRURAKTÁR TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre	6 korona.
Fél évre	4 „
Negyedévre	2 „
Egyes szám ára 40 fill. Kapható a kiadó-hivatalban.	

Felelős szerkesztő:

PAULIK JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG: VII., Csengery-utca 15., a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő.

KIADÓHIVATAL: VII., Vörösmarty-utca 17., a hová minden pénzküldemény és a lapra vonatkozó felszólamlások intézendők.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-en.

Az ipartestület telefonszáma 88—13.

Az ipar fejlődése.

(P.) Az ipar fejlődésére döntő befolyással bír az illető szakma műveltségi állapota. Akárminő alárendeltnek is látszik e kérdés az első pillanatra, mégis igen fontos és ettől függ a szakma mikénti fejlődése. Az iparos műveltségének fokmérője: a munka szeretete. Helyesen mondta egy bölcsész, hogy a munkát nem átoknak és csapásnak — a minek azt az emberek legnagyobb része tartja — hanem valódi istenáldásnak kell tekinteni.

Ezek tudatában tisztában kell lenni azzal, hogy ama eszközök között, melyek képesek az ipart hatatosan előmozdítani, elsősorban a szakiskolák állanak. Minden nemzet ezért fektet rendkívül nagy súlyt a szakiskolákra.

A szakiskolák nagy fontosságát a művelt nemzetek fokról-fokra tökéletesbitik, jól tudván azt, hogy a szakiskolák segítségével lehet csak a nemzeti vagyont fenntartani és növeszteni.

Magyarországon bizony rossz viszonyok és körülmények között kezdték meg az ipar kultur munkáját. Nehezen tudták az intéző körök figyelmét felhívni arra, hogy az egy egészséges alány, kiváló nemzetfenntartó elem és a közszükséglet és a társadalom nagyon is számottevő tényezője.

E maradi felfogást, kiváló ipari vezéreink már némileg enyhítették. Ma már az állam és egyes ipari érdektestületek gépekkel és anyagi támogatással látják el az iparosokat, hogy a külföld iparával versenyképesek legyenek.

Azonban a mi iparunk — hogy őszintén szóljunk — nagyon figyelmen kívül maradt. A mi

iparunkat luxus iparnak tekintik, melynek létérdeke az ipari világban nem tekinthet rázkódtatást, sőt szerintük az ipari élet érzékenységét meg sem érinti.

Ezek tudatában e sziklaszilárd meggyőződés falaival szemben kellett küzdenie a fodrász ipar vezető embereinek.

Gúny, beharc és lekicsinylés volt mindenütt osztályrészünk, azonban erős és szívós munka után sikerült elősmerést kicsikarnunk, hogy a mi szakmánk is méltó helyet foglalhat el az intelligens iparosok között.

Szakiskolánk ma már oly fokon áll, mely méltán felveheti a külfölddel való versenyképességet.

A testület vezetősége kieszközölte a főváros anyagi támogatását is s így remélhető, hogy minden vonalon kellő elősmerést és méltánylást nyerünk, mert ez nem csak anyagi támogatást jelent, hanem erkölcsi elősmerést iparunkkal szemben.

Szakiskolánk az ősszel fokozott erővel és tevékenységgel lép szakmánk érdekében sorompóba, nem csak szívvvel és lélekkel, hanem szeretettel akarjuk felemelni iparunkat arra a polcra, a hova méltán való.

Szakiskolánk célja a szakmánk előbbre vihetele. E célra mindannyian vegyük ki részünket a munkából, segítsünk annak felvirágoztatása iránti törekvésben, mert munkánk gyümölcse nem lehet más, mint szakmánk fellendülése, mely minden becsületes szaktárs hő óhaja.

Nem kell nézni — mondja Szechenyi — annyit hátra, mint inkább előre. Ne legyen sok gondunk tudni, mik voltunk valaha, mint inkább át-

Figyelmeztetés. Az orsz. borbély- és fodrász áruraktár szövetkezet, igen szép és tartós kivitelben készít fodrász-üzlet berendezéseket és felszerelményeket egyszerű és a legfinomabb kivitelben, készpénz és részletfizetésre is. A fehérenemű kölcsönző osztály hosszú kabátokat is kölcsönöz, az ezekre való megrendelést a szövetkezet irodája veszi fel. Valódi Pollárt borotvák és fenőszijak, „Rekordet“ fejmosóvíz és a szabadalmazott Frizura hajpomádé és „Dralle“-féle összes készítmények szövetkezetünk áruraktáránál kapható.

látni, mik lehetünk s mik leendünk idővel. A jövő iránti reményben lelkesítsenek bennünket szellemdús költőnk szavai:

„Hogy élnie kell s virulni hazánknak,
Melyre a munka nagy áldása árad“! . . .

A kerületi munkásbiztosító milliós vesztesége.

Már hosszú ideje, hogy a legkomolyabb aggodalmat keltik azok az anyagi zavarok, a melyekkel a munkásbiztosító pénztár küzd, mégis a meglepetés erejével hat az a válságos helyzet, a melyről a budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár beszámol. A pénztár vagyoni helyzete még sokkal kedvezőtlenebb, mint ahogy a beavatottak is vártak.

Az 1913. évi zárószámadások egyenlege 801.393 korona 76 fillér kezelési hiányt mutat s ez még nem minden, mert előreláthatólag le kell írni az államkincstár terhére előírt 542.121 koronából 265.170 koronát, vagyis ezzel együtt a hiány 1.066.563 koronára emelkedik. Hogy ez a horribilis deficit miképpen állott elő, szinte talánszerű dolog. A járulékok hátralékok erősen szaporodtak a válságos évben, de ez még nem elég magyarázat.

A tagjárulékok 8,659.400 korona jövedelmet jelentettek. Itt megállapítható, hogy a tagok megterhelése emelkedett, ami egyformán érinti a munkaadót és a munkást. Az évek folyamán, de nagyrészt tavaly felszaporodott járulékok hátralékok összege tényleg rendkívül nagy: 2,093.000 korona.

A táppénz-kiadás rendkívül súlyosan szólott bele a mérleg alakulásába. Mig például 1912-ben az alacsonyabb kulcsú járulékbefizetésnek 46.28%-át tette a táppénz most ez a magasabb járulékbefizetés mellett is 50.32% volt. Szembeötlő, hogy a kifizetett táppénzek összege az előírt tagjárulékhöz képest a napi 1—2 koronát keresők sorában csak 22—29 százalék, míg a magasabb keresetű osztályoknál egyre nő s a napi 7—8 koronát keresők sorában a járuléknak már 72—69 százalékát emészti fel. Vagyis a jól kereső munkások háromszor annyit vannak a beteglétszámban s háromszor annyi esetben vesznek fel táppénzt, mint azok, akik rossz viszonyok között élnek, rosszul táplálkoznak és egészségtelen lakásokban laknak. Ez a körülmény egyik legfőbb oka a pénztár anyagi bajának. Ha 30% lenne az átlagos táppénz, nem csak megállna a pénztár megbillent mérlege, hanem még új jóléti intézményekre is jutna neki, azonban — az említett nagy percentek miatt — az átlagos százalék 51.

Igy azután egyre nő a deficit. A hitelezők követelése a mérlegben 3,509.638 koronával szerepel, a kórházaknak 1,087.578 koronával, gyógyszerészeknek 298.945 koronával tartoznak. Érdekes, hogy az orvosoknak 450.848 koronával adósa a pénztár.

Az összes jótékony alapok vagyoni helyett tartozásban vannak, legnagyobb: 1,280.311 korona az üdülőházi alap követelése. Ha például a pénztár felszámolna s az alapokat át kellene adnia, nem tudná.

Meg kell említeni még, hogy a kezelési költségek összege 1,120.000 korona s a tisztviselők száma 508 volt, végső konklúzióként az igazgatóságnak azt az álláspontját ismeretjük, hogy a pénzügyi helyzet javulása nem várható, amíg a mostanihoz hasonló szerepet kell teljesítenie a közegészségügy terén. Más szóval: valamilyen formájú állami segítséget kíván a pénztár, hogy a maga lábán megállhasson.

(Kell ehhez kommentár?)

Előszó.

(Mutató Bányász Henriknek a megjelenendő könyvéből.)

Bányász Henrik aradi fodrász, ezzel a könyvvel a fodrász szakmához tartózkodó újabb tudnivalókat, tájékoztatót állított össze, a mely bizonyára minden szakembernek érdeklődését fel fogja kelteni. Az előszó hiába dicsérné a könyvet, ha ennek tartalma nem jó, sem az előszó, sem a dicséret nem használ semmit, míg ellenben, ha a szakmunkának a tartalma megfelelő, akkor az előszó nélkül is kelendő lesz. És hogy mégis néhány ajánló sort irok a munka elé, ennek nem a mű tartalma az oka, hanem két egészen más jelenség, a melyre igazán szeretettel kívánok rámutatni.

Az egyik a szakirodalomnak terjedése egyes iparágakban. Örvendetes jelenség, hogy a fodrász iparban immár a második szakkönyv jelenik meg rövid idő alatt, hogy gyarapítsa a szaktársak ismeretét, hogy a modern haladás irányait megmutassa szóval, hogy a fodrász iparban foglalkozók haladását lehetőleg előmozdítsa. Az ilyen munkák terjedése emeli az illető iparág színvonalát, emelik az illető iparosok önértékét, intelligenciáját, szakbeli tudását és előmozdítják az iparágukban való boldogulást. E szempontból melegen kell üdvözölnünk az ilyen munkák megjelenését és térhódítását.

A másik dolog ezzel szorosan összefügg, t. i. az ilyen munkák csak úgy keletkezhetnek és fejlődhetnek, ha van önértékes, képzett szakember, aki időt és fáradságot áldoz a szakmunkák megírására és kiadására. Ezek közé tartozik ennek a munkának szerzője, aki eredetileg a lateiner pályára készült és már utban volt a diplomához. Egyidejűleg azonban megszerette apja foglalkozását, mint segéd dolgozott édesapja műhelyében és az érettségivel együtt letette a segédi vizsgát is.

És mikor a filozofia szaknak 3 szemeszterét abszolválta és nevelő lett, hirtelen megfordította pályafutását és az ipari foglalkozás iránti megbecsülését azzal dokumentálta, hogy beállt atyja üzletébe, mint iparossegéd. És dolgozott a többi segéddel egy sorban. Igaz, hogy édesatyja, Gruber István egyike a vidék legelső szakbeli iparosainak, aki minta műhelyt tartott fenn, aki ismertette nevét az egész országban és a kinek az ipar terén kifejtett tevékenysége példa gyanánt szolgálhat összes ipari szaktársainak. Ilyen kiváló iparos vezetése mellett a fiatal Bányászban tényleg szárnyra kelt az ambíció, az aradi elsőrendű mintaműhely nem volt elég az ő tudásának táplálására és külföldre menve, fodrászszakiskolákban, Párisban, Kölnben, Münchenben és Bécsben a legkiválóbb üzletekben dolgozott, tökéletesítette ismereteit és mint igazán képzett szakember foglalja el ismét helyét atyja üzletében, amelyet tovább fejleszt és a melyben ritka képzettségét kedvezően érvényesítette. De nem csak a műhelyben teljesítette kötelességét, szervezte szakmáját országos összejövetelek által, szaktársai számára szaktanfolyamot létesített, szakkönyvekben sűrűn közölte észleleteit, sőt az ipartestület tagjai és hozzátartozói számára szabad liceumot szervezett ismeret terjesztő előadásokkal, végül pedig a fodrászipar kereskedelmi és export érdekeit is nagy mértékben fejlesztette.

Szóval édes atyja szellemében fejlődött fokról-fokra és ha ilyen ember tapasztalatairól és tanulmányairól egy szakmunkában beszámol, ezt a törekvést, ezt az eredményt meg kell becsülni mindazoknak, a kik e szakmának haladását őszintén kívánják.

Mindezeket nem dicséret és elismerés gyanánt állapítom meg, mert hiszen nem lehet valakire nézve zseniantabb dolog, mint ha dicshimnuszokat zengnek feléje a saját fészkeben, de mindezeket csak azért konstátálom, mert mindez emeli a könyvnek értékét, emeli a bizalmat a könyvnek tartalma és jelentősége iránt és könnyűvé teszi nekem ez ajánló sorok-

nak a befejezését, mikor mondanivalómat egy mondatba foglalhatom össze: kövessétek a szerzőnek a gyakorlati életben kifejtett nemes példáját és tanulatok, okuljatok azokon a tapasztalatokon, a melyeket ő nektek közvetít.

Budapest, 1914. május 25.

Gelléri Mór.

A borotva, a gilette és a női fésülés.

Valamikor az emberiség jóltevője, egy lángész, megunva hölgyeinek folytonos zsörtölődését, feltalálta az első borotvát. A tudósok azt állítják, hogy előbbvolt a sarló alakú borotva, csak aztán használták a mezőgazdaságban a sarlót, csak aztán lett egyáltalában mezőgazdaság. Az emberi hiúság lett volna az emberi fejlődés éltető eleme és ha a hiúság mellé az emberiség ősi törekvését vesszük, mely e földi lét kellemessé tételében jegecesedik ki, már is szembeötlő a gondolat, mely a következők megírására inspirált.

Korunkban a borotva és a gilette élet-halál harcot viv, hogy melyik fog alul maradni a küzdelemben, azt ma nem modhatom meg; de jósolni nem is volt céлом, majd csak beszélgetünk a felvetett eszméről, hogy azután a hölgyfésülés és kapcsolatosan sok jövedelmező mellékfoglalkozás szükségességéhez kétség nem fog férni.

A gilette Amerikában és Angliában hódított elsőbb híveket. Az amerikai, az angol szereti, ha mindenkor simára van borotválva. Ezek az urak azt mondják, hogy az idő pénz és miután nem pazarló természetűek, hát hamarosan beleuntak abba, hogy hosszabb időt töltsenek a borbélynál. Sőt — olvastam egy ízben, hogy valamely statisztikus pontosan kiszámította, hogy egy átlagos emberi életben mennyi időt fecsérel el egy ember a borbélynál. A németek már ráérnek ezt kiszámítani, erre mifelénk s mentől keletebbre megyünk, annál jobban ráérnek az emberek borotválkozni, sőt a bajuszkötőt is képesek egy negyedóraig fennhagyni. Nekünk tehát ma, sem a közel jövőben nincs mitől félni és mégis egy-egy meglepetésszerű esemény olykor bizony gondolkodásba ejt.

Csak úgy tréfából emlitem meg, hogy egy beteg nem merte magát egy operáló orvosra bízni, mert megtudta róla, hogy nem tudja önmagát borotváltni. Kevésbé tréfásan emlitem meg, hogy egy földbirtokos vendégem rászokott a gilettezésre, pedig előbb naponta csak a borotválkozásért bekoszított a városba és igen gondosan kellett kiszolgálni. Ezen földbirtokos feleségét többször alkalmam volt fésülni és bizony elszorult a szívem, mikor szemeim előtt kaparta le magát a különben nehezen kiszolgálható vendégem játszi könnyűséggel. Jó jó, hiszen még nem olyan nagy a veszedelem, hiszen akkor miért virágozna éppen Amerikában és Angliában a borbély mesterség. Ne feledkezzünk meg azonban azokról az okokról sem, melyek éppen ott, a honnan világot meghódító útjára indult a gilette, a borbély mesterség mégis létezik, sőt mint mondtam, még virul is. Ez az ütköző pontja minden okoskodásunknak, minden tervezgetéseinknek. Londonban havonta legkevesebb 200.000 idegen fordul meg. Párisban és Berlinben nem sokkal kevesebb. Az a sok idegen nem borotválkozik mind gilettevel, bizonyos tehát, hogy az ottani borbélyok főjövedelmét az idegenek kiszolgálása képezi. Ne feledkezzünk azonban meg arról sem, hogy az a külföldi borbély nem csak borotváltni és hajátvágni tud, hanem az őt felkereső vendégnek egyéb kultur igényeit is képes kedvére kielégíteni. Igen igen, vannak kultur igények és lehet azokat úgy kielégíteni, hogy a borbélyra megint szükség legyen.

A gilette és a borotva küzdelméből a borotva fog diadalmasan kikerülni, ha mi borbélyok csak azt az eredményt tudjuk kivívni, hogy a közönség kultur igényeinek úgy tudjunk eleget tenni, hogy az nem fogja többé teljesen feles-

leges időfecsérlésnek minősíteni azt az időt, melyet a borbélynál tölt el.

Nézzük csak, mik is azok a kultur igények. Elsősorban is a műhely feltétlen tisztasága. A mai idegesen, gyorsan élő ember szeme előtt elidegenítőleg hat minden, ami szépérzékét bántja. Már pedig el sem képzelhető egy borbély-műhely, hol mondjuk a hét egyik napján ne kelljen a vendégnek ha csak egy rövid ideig várakoznia. Ez a rövid idő már elégséges arra, hogy fokozatosan megérlelje benne azt a gondolatot, hogy ezentul odahaza szolgáltatja ki magát. Hogy ez milyen óriási kár, azt talán bizonyitanom sem kell. Egy műhely munkabírásának a felét elvonja a külső vendégek száma arányában. Jól van, hiszen ne vegyük a nagy műhelyeket, hiszen azoknak különben is kevesebb a kijáró vendégük. Az a külvárosi borbély amugy is csak a hét egy-két napján van elfoglalva műhelyében, az ráér délelőttönként szaladgálni házakhoz, sőt arra is ráér, hogy délután a kávéházban csepülje a rossz viszonyokat. Hát nem megalázó az, mélyen tisztelt olvasó, órák hosszát szaladgálni, hosszán eloszobáznai. Nem a legnagyobb naplopás, órák hosszát elidőzni a kávéházban egy iparosnak. Igen ám, de kérdeni fogja már most egy olvasó, mit csináljak én egész nap a műhelyben? Ha nem fogadok el külső vendéget, még a kutya sem teszi be a lábát a boltomba. Nos és ha nem jön be senki sem, hát mit csináljak? Ne heragudjon senki sem egyenes válaszmért, de bizony azt kell mondanom, hogy ez a legnagyobb gyámoltalanság, hogy csak éppen ne mondjam gyáva-ság. Enyhítő körülménynek csak azt tudhatom be, hogy szervezetlenek vagyunk és hogy ennek folyományaként burjánzik a tisztességtelen verseny, meg szakmánk ezernyi mellékfoglalkozásának nem tudása.

A mi műhelyünk, nem akarom mondani, hogy a legtöbb mellékfoglalkozást mutatja fel, de hogy általában mint minden műhely, a mienk is nyújt igen sok jól jövedelmező foglalkozást. Ha tehát nem futkosunk el, a műhelyben is találunk bő teret arra, hogy egész nap kifejthessük munkáságunkat. Még mielőtt tovább mennék, még egy félrevezetett szaktársnak is válaszolnom kell. Aki egész nap dolgozik, egyáltalán nem él baromi életet, mert a mi műhelyünk sajátos természeténél fogva, bőven nyújt időt a pihenésre, az önművelésre, sőt még a szórakozásra is, még csak ki sem kell, hogy tegyük a lábunkat a műhelyből. Aki igazán szereti a műhelyét, annak ezt nem kell bizonyitanom, aki meg nem akarja elhinni, annak hiába magyarázom.

Most pedig nézzük, milyen kultur igények adódnak még, melyek ismét visszahódítják vendégeinket, melyek a jó borotvát a kényelmetlen gilette fölé helyezik.

Elsősorban a körömápolás az, a mire gondolok. A körömápolás a külföldön nélkülözhetetlen kultur szükséglet. Még a jobb munkások is elmennek a fodrászhoz, hogy körmeiket rendbe hozassák. Aki tehát hozzá szokik ahhoz, hogy a fodrászhoz járjon körmét ápoltatni, az már hetenként vagy legalább két hetenként fölkeresi a fodrászt. Már most önként adódik a helyzet kihasználása. A gilettező, tehát önmagát borotváló vendégünk szívesen belemegy, hogy megborotváltassa magát, avagy a haját megigazíttassa. Tisztán mitőlünk függ tehát, hogy többször legyen hozzá szerencsénk. Ezt pedig úgy érhetjük el, ha mint főt említettem, nagy gondot fordítunk műhelyünk tisztaságára, ha mindent elkövetünk, hogy vendégünk jól érezze magát, azaz ha kedvére szolgáljuk ki. Legyen az a borotva teljesen kifogástalan. Ne legyen pattanás, még kevésbé hosszú pattanás. Csak egy kissé kell figyelni és máris arra a gondolatra ébred a mi vendégünk, hogy ni-ni hiszen nevetséges dolog otthon pepecselni, nem is tudom magam oly jól megborotváltni, mint a borbélyom, máskor is, sőt mindig eljövök, hiszen akkor több időt veszítek, ha otthon borotválkozom.

Elvégre, az ipar úgy keletkezett, hogy az emberek nem győzték már maguk előállítani minden szükségletüket, hát más csinálta meg a ruhájukat, más a cipőjüket és máshoz jártak magukat szépíttetni. Régi irásokban olvashatjuk, hogy Róma fénykorában milyen kultur szükséglet volt a borbélyhoz menni és ha a multra hivatkozunk, ezt mindenkor azért tesszük, hogy a jövőre találjunk biztatást. A mi mesterségünknek semmi oka nincsen aggódni, egyes egyedül mirajtunk mulik, hogy a fejlődés, a haladás örök törvényeit szem előtt tartva, iparkodunk mesterségünket a tökély magaslatára vinni. Nem kell azonban olyan szekér után futkosni, mely úgy se vesz fel sohasem, hiszen a mi mesterségünknek annyi ága van, hogy bármelyikben is érvényesül a tökéletes és annyi ága van, a mely nem zárja ki egymást. A jó borbély tehát nagyszerű hajmunkás, kitűnően manicűrözhet, de hölgyeket is fésülhet kiváló eredménnyel. Keveseknek adódik azonban a sokoldalú elfoglaltsághoz kellő tehetség, azért mondom a jó borbély becsülje meg azt a borotvát, a mely neki addig kenyeret adott és ne csábítsa el magát légvárraktól, melyek bizony legtöbbször keserű csalódások osztályosává teszik, sőt nem ritkán még a meghasonlásához vezet. Aki tehát jól tud borotválni, az ne akarjon a női fésülésben művész lenni, de elsősorban ne adja át egészen magát a légvárak építésének. Szakmánk fejlesztése érdekében szakiskolák megnyitására hallunk mindenfelé, menjünk el a szakiskolákba és nézzük meg, győződjünk meg arról, hogy mit tudunk a legjobban elsajátítani. Tapasztalásból tudom, hogy tíz szaktársam közül, legfeljebb egynél találtam tehetséget és ezen egynek nem mindig volt ambíciója, hogy Isten adta tehetségét kiaknázza. Meggyőződhettem, hogy a legügyesebb borbély, különösen ha már idősebb, igen nehezen tudja elsajátítani azokat a fogásokat és különösen mozdulatokat, melyek a női fodrászatnál éppen oly szükségesek, mint a borbélynak a jó borotva. A jó borbély tehát ne hanyagolja el a már megszerzett tudását, hanem fordítson gondot a körömápolás, a hajmunka és az arcápolás elsajátítására. Az arcápolás különösen Amerikában és Angliában már szintén beilleszkedett az emberek kultur igényei közé és ha meggondoljuk, hogy az arcápolás, a körömápolás első sorban ott hódított teret, a honnan elindult a hódító útjára a gilette, egészen természetes törekvés az ezen mellék ágakkal való foglalkozás már most, még mielőtt erre a körülmények kényszerítenének.

Az angol borbély már nem fejezi be munkáját azzal, hogy egy kicsit beföcskendezi, majd bepuderozza a leborotvált arcot, hanem az arcápolásnak sokféle kinálkozó módjával ruganyossá, üdévé, iparkodik az arcot varázsolni. Erről a „Fodrászok tankönyve“ című szakmunkám „Bőr-ápolás“ fejezetében bőven irtam. *Bányász Henrik.*

A közgyűlés.

(Folytatás.)

A hivatalos átirat szerint az egyesület vezetősége, hogy az ország fodrász iparosai érdekében az aradi kongresszus határozatait értelmében eljárasson, munkásságát felajánlotta a tekintetben is, hogy a kongresszus jegyzőkönyvét, ha az aradi bizottság a gyorsírói jegyzeteket és egyéb adatokat a vezetőségnek rendelkezésére bocsátja, elkészíti és a kongresszusi naplót az egyesület költségén kinyomatja.

Az egyesület vezetősége, sajnos, ezen áldozatkészségével sem bírta az aradi bizottságot arra serkenteni, hogy a kongresszus iratai az egyesület birtokába jussanak.

Mindenki, sőt az első elemista iskolás gyermek is tudja azt, hogy ha valaki valakinek a megbízásából a magas kormány vagy más hatósághoz folyamodik, megbízatását igazolnia kell.

Az egyesület kongresszusi megbízatását pedig csakis a kongresszus eredeti jegyzőkönyvének előmutatásával, illetve az előterjesztéshez való csatolásával igazolhatja. Csak a marosvásárhelyi fodrászlap vállalat nem akarja ezt az igazságot tudni. Országos intézményeinket bűnbakként úgy tünteti fel lapjában, mint a ki a köz érdekében semmit nem akar tenni, félrevezető valótlanosságok állításával igyekszik országos intézményeink értékét csökkenteni, (az erre vonatkozó lapközlemények felolvastattak), azt azonban nem látta szükségesnek, hogy az aradi kongresszus jegyzőkönyvének elkészítését sűrűsége, sürgős neki egyedül csak az, hogy a magyarországi fodrászok figyelmét arra terelhesse, hogy lapvállalata érdekében magyarországban magyarországot csináljon s abban vidéki országos szövetséget mindenáron létesítsen.

Az egyesület igazgatósága látva azt, hogy a kongresszusi határozatok végrehajtásához szükséges adatokhoz nem juthat, elhatározta, hogy az ország borbély és fodrász iparosai közérdekének előmozdítására és a szakmabeli ipar fejlesztése ügyében, mint országos egyesület adott programja szerint a kongresszus megbízása nélkül fog eljárni.

A vezetőség elkészítette az országos központi szakiskola és a vidéki vándor szaktanfolyam felállításának tervezetét és költségelőirányzatát (felolvastatik), mely szerint az egyesület a szövetkezetnek anyagi támogatásával a tanfolyamot megkezdte, a tényleges működés bemutatása alapján állami segélyért is folyamodott.

A marosvásárhelyi borbély és fodrászmesterek szövetsége, országos egyesületünk megkerdezése és beleegyezése nélkül, tehát egyesületünk akarata ellenére lapjában Marosvásárhelyen 1914. évi január 6. án megtartandó országos uri díjfésülési és színházi kendőző versenyre és látványos hölgyfésülésre felhívást tett közzé.

A tervbe vett országos díjfésülési verseny rendezéséről egyesületünk igazgatósága a megnevezett lapból értesült, az egyesület alapszabályai 6. §-ában gyökeredző jogánál fogva az egyesület igazgatósága, az országos jelleg felvétele ellen a marosvásárhelyi szövetségnél hivatalos átiratban tiltakozott (az átirat felolvastatik) ezen átiratra Kőnig válaszolt lapjában (olvastatik) a hol az átiratot fürmedvénynek nevezi és az országos intézményeket csunyan megtámadja.

Mivel a versenyt stb. országos jelleggel az egyesület tiltakozása dacára is megtartották az ország fodrász iparosai és a szakma érdekében, a történések ellenőrzése céljából az igazgatóság egy tagját Müller Károly budapesti fodrászmestert kiküldte.

Elnök felkéri Müller Károly kiküldöttet, hogy a marosvásárhelyi versenyen stb. történekről a közgyűlésnek tegyen jelentést.

(Folyt. köv.)

Magunkról.

(Ramminger István felolvasása.)

Engedjék meg, hogy meggyőződésemnek és igaz érzésemnek kifejezést adjak, magunk és iparunk felett kritikát gyakoroljak; sokszor tettem ezt szóval és tollal, de hogy azt most írásból olvasom fel, teszem azért, mert félek, hogy elragadtatnám magamat, hogy nem tudnám magamat türtőztetni és szép szóval is olyasmit adnék elő, ami nem volna méltó egy felolvasás keretébe.

Gyakran gondolkoztam azon, különösen a mióta iparoktatásban részesítem a nagyváradai fodrásztanoncokat, hogy miért nincsenek jobb modoru és több intelligenciával bíró fiuk? Mind oly fáradt, életunt, neveletlenek, a legtöbb része piszkos, szurtos, ami legkevésbé sem illik egy fodrásztanonchoz. Ha az ember a szülei után kérdezősködik kitűnik, hogy vagy nagyon szegény, vagy árva, ha pedig illetőségét kérdezi, kiderül, hogy legtöbbször falusi fiuk, ha értelmiségük után

érdeklődik az ember, bizony van olyan fiu, aki két éves tanuló anélkül, hogy egy darab szerszámot tudna kezébe venni. Tehát mivel foglalkozik tulajdonképpen? Az ilyen fiu nem végez mást, csak cselédmunkát. Kérdem most már minden iparos embertől, hogy mi jogon tart magánál 3—4 évig egy tanoncot hetes és cseléd munkára és milyen lelki nyugalommal ereszti világnak az olyan fiut, aki a szerszámját nem tudja kezelni? Sokszor és jogosan lehet hallani, hogy oly rosszak a mostani fiatal munkások.

Míg más iparágaknál óriási haladás történt úgy kereskedelmi mint technikai téren, addig a mi iparunknál semmiféle előhaladás nem történt, összesen csak két irányban, egyik a hajvágógép, másik az ugynevezett zsillett, igazi néven a borbély hóhérja. Az első gép arra való, hogy a fodrász még azt a kézügyességét is elveszítse, a mivel rendelkezett. Lám az ifju nemzedék megsem tanulja a hajvágást.

Az ember azért jár a fodrászhoz, hogy a fejének formát adjon; ha pedig a munkának formát nem adunk és a gépre bizzuk a hajvágást, akkor igen tisztelt uraim, fodrász nem is kell, mert nincs olyan ipari gép a világon, a melyik arra való volna, hogy életet és formát adjon munkának. Minden olyan munka, a melynek formát kell adni, csak kéz ügyességgel érhető el. A másik technikai vívmány amit elérték a borbély iparnál, a zsillett; joggal hóhérnak nevezhetjük, mert a fodrásziparnak semmiféle piszkos konkurrencia nem csinál és nem csinált annyi kárt, mint a zsillett.

Ha most visszatekintünk az iparunk haladására, csak annyit találunk, hogy visszafelé hanyatlott, évről-évre szaporodik az önállóan dolgozó iparosok, a tanulók és munkások száma nem apad, hanem apad a borotváló kereső emberek száma. Mi következik abból, hogy a munka apad és a munkaerő szaporodik?

Egy jelszót hallottam igen sokszor és hallani ma is még azt, hogy miképpen lehetne a technikai vívmányok terjedését megakadályozni — hát uraim ez már igazán nevetséges probléma. A technikai viszonyok hódítását nem lehet megakadályozni, még karhatalommal sem. Épp úgy mint a hogy nem küzdhet a fuvaros a vonat ellen, mi sem küzdhetünk a zsillet ellen.

Próbáljunk külföldi iparostársaink nyomdokain haladni, ha tanoncokat szegődtetünk, arra igyekezzünk, hogy intelligensebb elemeket kapjunk, mert bárhogyan gondolkozunk a dolog felett, mégis a tanoncnál kell kezdeni a reformot. Mihelyt kevesebb cseléd munkát végeztetünk tanoncainkkal és minél inkább tanítjuk iparunk művelésére, annál intelligensebb elemeket nyerünk iparunk részére. Ha többet foglalkozunk tanoncainkkal, 10 éven belül meg van oldva a munkáskérdés. Ha az ember egy külföldi tanonccal beszélgetést folytat, azt veszi az ember észre, hogy az már kész mester, annyi tájékozással bír az ipar és kereskedelemről. Háládatlan volnék, ha azt állitanám, hogy a külföldi fodrász jobb a magyarnál; büszkék lehetünk arra, hogy magyarok vagyunk.

A magyar fiukat szeretik, mert jól tudnak borotválni; a vendég szereti, de a mester nem és abban rejlik a magyar fodrásznak elmaradása, mert neki nem csak fodrászsegéd kell, hanem kereskedő is, feltétlenül kell, hogy a borotváláson kívül egyébhez is értsen hajmunka, manicűr, női fodrászathoz; akarmelyik munkát érti, akkor megfelel.

Vagyis azért boldogulnak nehezen a magyar fiuk odakint, mert egyikhez sem értenek, de hol is tanulták volna? Ha mégis akad olyan üzlet, ahol megtanulhat és a vendég véletlenül megdicséri, akkor már nem lehet birni vele, mert elfelejti, hogy borotváláson kívül egyebet is kell tudnia.

Odakint sokkal jobban van elterjedve a zsillett, majdnem minden utasnak ott van a táskájában nem csak utazóknál, hanem privátembereknél is, tehát ma már a vendégek 25%-a

zsillettel borotválkozik, minthogy pedig külföldön se kell több pénz, mint nálunk, hogy valaki önállósítsa magát, tehát ép úgy szaporodik az iparunkat űző emberek száma, mint nálunk De mert élni kell, ők nem vártak addig, míg iparunk tönkre megy, folyamodtak a mellékkeresethez és minden külföldi iparos azon van, hogy vendége a házi szükségleteit, pipere cikketek nála szerezzze be. Nincs olyan kereskedő, aki olcsóbban adhat el pipere árukat, mint a fodrász és senki-nek sem kínálkozik több alkalom árut eladni, mint éppen a fodrásznak. Egy háznál kell fogkefe, fésűk, szájviz, fogpor, fogpaszta, mosdó szappan, egy kis illatszer, hajkenőcs, hajvizek. A külföldi fodrász, mikor mindennap érintkezik a vendéggel, azokat el is adja a vendégnek. Viszont tőlünk ezeket a szereket nem veszi a vendég, annál az egyszerű oknál fogva, mert nincs bennünk egy csepp kereskedelmi szellem sem, nincs vérünkben, mert nem oltották belénk. Ha azt akarjuk, hogy iparunk fejlődjön és ne pusztuljon el végkép, akkor vegyünk példát a külföldtől, de nem csak szóval, hanem tettel is. Vegyünk példát a német sógortól, akit én mindig szidok, de szívesen tanulok tőle.

(Folytatás köv.)

HIREK.

Fodrászok kongresszusa. Az aradi jól sikerült fodrász kongresszus egyik határozatát — állítólag — az képezte, hogy ez idén Kolozsváron tartassék meg a nagygyűlés, mely hivatva lesz felülbírálni a hozott határozatok ügyében tett intézkedések és munkálkodások helyességét és az időközben felgyülemlett bajok és panaszok orvoslását.

Iparunk sok bajjal küzd, bizony célra vezető — legalább hitünk szerint — az, hogy olykor-olykor tanácskozássra gyűljünk össze, ahol szaktársi szeretettel meghányjuk-veljük ipari érdekeinket.

Sajnos, az aradi kongresszus elenyészett volna a feledékenységbe, ha a központ hatványozott szaktársi szeretettel nem igyekezne itt-amott annak érvényt szerezni, mert az aradi kongresszus jegyzőkönyve még ezideig nem készült el.

Ugy látjuk és olvassuk, hogy a kongresszus erőssége és annak szükségessége, még oly kiváló szaktársunk állítása szerint is, — mint Csery Mihály — az, hogy a vidéki szövetséget, megalkossuk, mely független lenne a fővárostól.

Kicsinyes dolog! Ovodai játék! A fővárosi kollégák mindenkor igyekeztek a szakma és a szaktársak érdekét az egész országban tőlük telhetőleg elintézni, az ő javukra és boldogulásukra: önzetlenül és szaktársi szeretettel munkálkodni és áldozni.

Sok száz levél és akta beszélhet erről.

Ha a fővárosi szaktársak segítő keze fájdalmas, ha az eddigi szakipari munkájában megkérgeült kezét — mert ezideig magára volt hagyatva — el nem fogadják, mert nem szalonképes, az csak az izlés finomulását jelenti s azt a nemes büszkeséget, melylyel a nemesített parnevű régi dolgos hit-sorsosával éreztet.

A fővárosi szaktársak szeretettel és tisztelettel viselkednek az országban élő szaktársai iránt s felállított intézményei minden hókusz-pókusz nélkül igyekeznek a szakügyeknek előbbrevitelére.

Ezek volnának az előzményei a kolozsvári kongresszusnak.

Minden lelkes szaktárs sok jót és helyeset fog ott ajánlani, csak az ajánlási jóakarát tartson lépést azzal az áldozattal, melyet az ott megjelenő vidéki szaktársainknak hozni kell.

A vidéki szaktársak egyesei ki akarják kapcsolni a fővárosi kollégáit, mint egy ellenségeit, akik ezideig a szakma

közös érdekét mindenkor szívükön viselték és fogják is viselni.
Reánk ott nincs szükség. Kellemes meghívásként előre ajtót zártak.

A fővárosi szaktársaknak, akik sok vihart értek át, ez nem fájhat, nem is szabad, hogy fájjon, mert csak egy érdek lehet, a szakma érdeke, ez pedig mindenek előtt szent, hogy legyen előttünk.

Szeretettel karoljuk fel a kongresszus eszméjét. A vidéki szaktársaink, — akik velünk éreznek — igyekezzenek az ügy érdekében közreműködni, hogy a kongresszusnak küllátszata legalább fényes és ragyogó legyen.

Az országos intézményeinknek pedig teljesíteni kell tovább is kötelességét a szakma és szaktársak javára és boldogulására.

Halálozás. Ifj. Friedrich Rezső, Friedrich Rezső szaktársunk és testületi előjáróságunk tagjának fia, majus hó 29-én életének 20-ik évében hirtelen elhunyt.

Nyugodjék békében!

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik gyászomban jóleső vigasztaló soraikkal felkerestek, ez úton mondok hála köszönetet.
Friedrich Rezső.

Kisegítési rendszer. Ünnepek után következő napon, a kisegítő elhelyezés rendszeresen fellendül és egy napos kisegítőket tömegesen keresnek. Ezt most pünkösdi ünnepek után különösen láttuk, mikor körülbelül 40 egynapos kisegítő lett elhelyezve. Ez a szám azonban nem azt jelenti, hogy csak ennyien voltak, akik a két napi munkaszünethez a harmadik napot is ünnepnappá avatták, mert igen rossz üzlet volt a hol nem vettek fel kisegítőt, inkább fokozott szorgalommal a mester és a meglévő segéd igyekezett a munkát elvégezni.

Ez nem jelenthet mást, minf a segédi kar jólétét, azonban a kötelesség tudásának zülését is.

Segédi kar minduntalan hangoztatja az elnyomását, a füstös és zárt levegőnek a tuberkolózisra vezető káros hatását s im mily fényes tanuságot tesz a kisegítők felvétele arról, hogy az ozondús levegőnek két napig való beszívása, harmadnapra kacerjameros fejfájást szül.

Követelések, kívánságok, jogosultsága csak ott van, a hol kötelességérzet is van. Ezt kellene elsősorban a segédi karnak megszivlelni s ennek hasznos és becsületet teremtő voltáról kollegáit meggyőzni.

Lapszerkesztő bizottság: *Müller Károly Fülöp János.*
Az ipartestület jogtanácsosa: *Dr. Révay Zoltán* ügyvéd lakik IV., Veress Pálné-utca 14. sz.
Kiadja: *Nagel István* könyvnyomdája Budapest. VII., Vörösmarty-utca 17.

Modern cimfestészet, VIII., Népszínház-utca 34. **Fodrász üvegtáblák** és bádogtáblák állandó raktára. Bádogtábla: 100 cm. h. 65 cm. sz. és alsó külső keményfa kerettel darabja 8 kor. (6—4)

Egy jómenetelű **fodrászüzlet** olcsó házbérrel a VIII. kerületben sürgősen eladó. — Cim: Szidnay, VII., Csengery-utca 15.

Egy szappanszekrény magas márvánnyal, tükörrel és lefolyóval azonnal eladó. — Cim: Hepp Ádám fodrász, Vörösmarty-utca 43.

Fiatall manikür leány fodrászüzletbe ajánkozik. — Cim: Gyenesey Ilona, Klauzál-u. 7. I. 28.

Fodrász berendezések teljes felszerelésekkel olcsón eladó. — Bővebbet: Roth fodrász, Hajós-utca 16. sz. — Fodrász üzleti berendezéseket veszek. Luszterek és kasszák kaphatók.

Jó megjelenésű, 23 éves **fodrászsegéd**, hajmunkában jártas, jobb üzletbe ajánkozik. — Cim: Cz. V. Vay Ádám u 6. I. 18.

Borbélyüzlet 440 korona házbérrel, 360 korona havi bevétellel, más vállalat miatt olcsón, 850 koronáért eladó. — Cim megtudható: VII ker., Hernád-u. 8. fodrásznál.

Maniküre kisasszony, gyakorlott, alkalmazást keres. — Cim: Patay Erzsébet, Szondy-utca 96/b. II. em. 11.

Önállósítás. Olyan fodrászsegédnek, aki magának egy megfelelő üzlethelyiséget tud, üzletét alig használt modern butorral berendezem, a házbért is helyette leteszem, amit méltányos heti részletekben fog törleszteni. — Coor József, VII., Dob-u.

Egy fiatal segéd továbbképzésre, némi fizetéssel vagy egy inas, aki már máshol hosszabb ideig tanult, azonnal felvétetik. — Cim a kiadóhivatalban.

Elsőrangú fodrászsegéd és hajmunkás, hölgyüzletben alkalmazható, 35 éves, nőtlen, kondíciót keres. — Szives megkeresések a kiadóba „F. M.” jelige alatt.

Mindennemű fodrászbutor

többféle kivitelben, olcsóbb és finomabb, használt állapotban folyton kapható

Schäffer György, VI., Gyár-utca 2. szám.

Ugyancsak mindennemű fodrászbutort megveszek.

Uraságoktól levetett uri ruhák

kaphatók a legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron

BRAUN és TÁRSA raktárában

VII., Károly-körut 13. I. em.

Frack, salon és smoking ruhák kölcsönbe — adatnak, betét nélkül házhoz szállítva. —

Minden szervezeti vevő a kialakított árból 5%-ot levonhat.

Valódi Solingeni „Pollart” borotvák és fenőszijak.

A „POLLART”-féle borotvák és fenőszijak a jelenkor legjobb találmánya.

Tiz aranyéremmel kitüntetve.

A „POLLART” fenőszijon való fenés után a kést soha nem kell köszörülni, sem kövön fenni.

A „POLLART” borotvák árai:

3/8 széles 27. sz. vastag franczia kés, fehér csontnyéllel	K 2.—
4/8 széles 28. sz. vastag franczia kés, fehér csontnyéllel	K 2.—
3/8 széles 19., 72., 92. sz. homoru kés, legjobb csontnyéllel	K 3.60
4/8 széles 77., 17. sz. homoru kés, legjobb csontnyéllel	K 3.60
5/8 széles 80. sz. homoru kés, legjobb csontnyéllel	K 4.—
„Pollart” fenőszij 20. sz. hozzávaló pasztával	K 3.—
Külön paszta darabja	K—30

Ezen árak csak szaktársaknak szólnak!

TÜRR MIHÁLY fodrász **BUDAPEST,** V., Wurm-utca 4.

Kartárs urak!

Mielőtt bajuszkötő szükségletüket beszerez-
nék, hozassák meg a **Boschánszky-féle sza-
badalmazott**

„Fülvédő“ bajuszkötő

próbacsomagot, mely 12 drb 4 féle kötőből áll
és egy diszes reklám pecsét fali naptárból.

**Portómentesen küldöm 5 kor. 60 fillér
utánvétellel bármely postára.**

A kötők, rendelő kívánságára névvel és
lakcímmel lesznek küldve.

„Fülvédő“ kötők

elsőrendű selyemgázból, erős gummiból készül-
nek s így könnyen eladhatók.

Beszerezhető:

Boschánszky István és Ángyán Béla

fodrász és

bajuszkötőkészítőnél

NYUSTYÁN.

urnál

BUDAPEST,

József-körút 19. sz.

Megjelent

március hó 1-én a fodrászsegédek lapja

„Fodrász Híradó“

cimen.

Magyarországi fodrászsegédek érdeke, hogy lapjukat
támogassák, mely minden idegen befolyástól menten
iparunk és anyagi helyzetünk előmozdítását egy-
öntetűen fogja szolgálni.

Előfizetési ára:

Égész évre 6.— kor., fél évre 3.— kor., ¼ évre 1.50.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

M a r o s v á s á r h e l y,

Dr. Gecse Dániel-u. 1. szám.

Minden intelligens fodrász

megveszi a „Modern Fodrász“ című könyvet, melyet míg a készlet tart **1 kor. 20 fillér** és 10 fillér postadíj, összesen tehát **1 kor. 30 fillérért** portómentesen küldünk.

Az összeg előlegesen küldendő be.

Tartalma: I. Hajápolás (a haj ismertetése), mindenféle receptek a haj ápolására, hajkihullás elleni vizek, hajbalzsamok. Bay-Rum. stb. II. Haj festés (élő haj és szakál festéséről), hajfestékek készítése. III. Manicur (kéz- és körömápolás és ehhez használatos szerek. IV. Arcmasszás. V. Tyukszemvágás. VI. Uri fodrászat. Haj, szakál és bajuszdivatok, bajuszkötés, hajbehajtás. VII. A kés fenéséről. (Pontos utmutatás) VIII. Hajmunka. (A haj preperálása. A haj fehéritése. Hajbetétek készítése.) Különfélék. Mindenféle receptek fogporokról, mitesszerek elleni szerek, hajvizek, illatszerek stb.

Siessen megrendelni, mert csak addig szolgálhatunk, míg a készlet tart.

Cim: „Fodrász Újság“ kiadóhivatala Budapest, VII., Vörösmarty-uta 17.

Lipp Ferencz

műköszörüs mester

Budapest, X. ker., Ráday-utca 5. szám.

Ajánlja aczéláru raktárát és műhelyét mind n e szakba vágó munkák pontos, jó és olcsó elkészítésére.

Illatszerek és az összes fodrászati áruk, valamint a Dr. Faragó Andor kir. törv. hites vegyész által analizált és törv. védett **Pajor-féle**

„DARIUS”

lábizzadás elleni szer beszerezhető legolcsóbban

Pajor Testvérek illatszergyárában és fodrászati áruk nagykereskedőknél

Budapest, V., Váci-körut 78. Telefon 36—56.

Kapható minden fodrászfelszerelési üzletben.

Óvakodjunk gyenge utánzatoktól.
Kitüntetve 10 aranyéremmel.

Halló! Figyelem!

POLLART
Védjegy.

Szaktársak kérjenek
csakis valódi szabadalmazott

„POLLART”

borotvakéseket és fenőszijakat

Magyarországi képviselet: **REITER MIHÁLY** fodrász

Budapest, IV., Sütő-utca 2.

Kapható a fodrász áruraktár szövetkezetben is.

Fodrász

bérletkönyvecskék

10 vagy 12 számozott lappal

kaphatók:

e lap kiadóhivatalában

VII., VÖRÖSMARTY-U. 17. SZ.

TELEFON:

ALAPITTATOTT
1891

ZAORÁL JÁNOS
TÖRVÉNYES

KITÜNTETETT
PÁRIS 1900

TELEFON:

1900 PÁRIS VILÁG KIÁLLÍTÁSON, ELISMERT ÉS EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETETT
„SAJÁT GYÁRTMÁNY” JÓTÁLLÁSSAL.

ZAORÁL JÁNOS

BOROTVA GYÁR ÉS HOMORÚ MŰKÖSZÖRÜLDE
BUDAPEST VIII. BAROSS-UTCZA 1.

GYÁRTELEP

UJPEST, ÁRPÁD-UT 25. SZAM.

